

Asia: VM003:00/2017 VM/155/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Lakiehdotus selkeyttää ja yhdenmukaistaa digitaalisia palveluja koskevia säännöksiä ja toimintatapoja. Kuntalaisen näkökulmasta olennaista on palvelujen yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja toisaalta myös hallinnon tasapuolinen asiakaspalveluperiaate, joka edellyttää jatkossakin digitaalisten palvelujen lisäksi mahdollisuutta asioida kasvokkain. Tämä vaatii kunnilta resursseja päällekkäisten palvelumuotojen tarjontaan.

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

1 luku: Yleiset säännökset

-

2 luku: Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestäminen yleisölle

Saavutettavan ja yhdenvertaisen digitaalisen palvelutarjonnan järjestäminen lisää kuntien velvoitteita ja tehtäviä, mikä täytyy huomioida annettavissa asetuksissa/ ohjeissa ja kunnille annettavina resursseina.

3 luku: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

Yhdenvertaisten ja saavutettavien digitaalisten palvelujen järjestämiseen liittyvät velvoitteet ja toteuttamisaikataulu ovat erittäin haastavat kunnille.

Saavutettavuusselosteen ylläpito ja vaatimuksista poikkeaminen vaatii lakiehdotuksen mukaan kohtuuttoman rasitteen kautta tapahtuvan toteamisen. Lakiehdotukseen sisältyy myös uhkasakon langettaminen mikäli vaatimuksia ei ole täytetty. Kohtuuton rasite - käsitteen ja uhkasakon määräytymisperusteen sisältöä tulisi selkeyttää, jotta palveluntarjoaja (kunta) selkeästi tiedostaa vaatimukset, riskit ja sanktiot.

Kunta ei suunnitellussa aikataulussa pysy vastaamaan luvun vaatimukseen. Lakiehdotuksen sisältämien vaatimukset ovat valtavat ja edellyttävät ennakoivaa valmistelu-, suunnittelu-, hankinta-, tiedotus- ja järjestelmäkehitystyötä. Nämä vaativat rahaa ja resursseja, joihin ei ole varauduttu. Maku- ja soteuudistus ei tarkoita sitä, että esim. kunnan verkkosivut tai vast. uusittaisiin samassa syklissä vastaamaan lakiehdotuksen sisältöä. Valtionhallinnon taholta edellytetään samanaikaisesti mm. Suomi.fi/ palvelutietovarantokokonaisuuden järjestämistä ja ylläpitoa; miten tämä hanke synkronoituu lakiehdotukseen? Kuntakenttä eli operatiiviset toimijat ovat myös puun ja kuoren välissä siinä, että ohjelmistotoimittajat eivät ole varautuneet tarjoamaan ns. saavutettavuus- ja yhdenvertaisuus- elementtejä mm. verkkopalveluihin; ohjelmistotoimittajat tarvitsevat myös suunnitteluaikaa. Siirtymäsäännökset ovat siis liian tiukat. Kuntatoimijat ovat tällä hetkellä mukana valmistelmassa Suomen historian suurinta hallinnollista maakunta- ja soteuudistusta; päällekkäisten, isojen valtakunnallisten velvoittavien hankkeiden yhtäaikainen läpivieminen ei onnistu tai on vähintäänkin erittäin haasteellista.

4 luku: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

-

5 luku: Erinäiset säännökset

-

3. Kommentit vaikutusten arviointiin

Lakiehdotukseen on sisällytettävä maininta, että lakiehdotuksen sisältämien veloitteiden järjestäminen huomioidaan kuntien valtionosuusjärjestelmässä riittävinä lisäresursseina.

4. Muut kommentit

-

Soilukari Mari
Rauman kaupunki - Sari Salo, toimialajohtaja, Konsernipalvelut